

Asia: VN/11255/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkalain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

2 § Määritelmät

-

6 § Valviran tehtävät

-

22 § Eräiden muiden tuotteiden valmistajan ja maahantuojan yleiset velvollisuudet

-

25 a § Savuttomia nikotiinituotteita koskevat vaatimukset

-

29 a § Ilmoitukset savuttomista nikotiinituotteista

-

29 b § Myyntimäärät savuttomista nikotiinituotteista

-

30 § Eräitä muita tuotteita koskevien tietojen toimittamisen tapa, malli ja ajankohta

-

31 § Vähittäismyyntipakkauksia koskeva yleissäännös

-

39 a § Savuttoman nikotiinituotteen vähittäismyyntipakkauksen merkinnät

-

39 b § Savuttoman nikotiinituotteen vähittäismyyntipakkauksen muu ulkoasu

-

39 c § Savuttoman nikotiinituotteen ulkoasu

-

40 § Varoitusmerkintöjä koskeva poikkeus ulkomaanliikenteessä

-

44 § Vähittäismyynnin luvanvaraisuus

-

48 § Ilmoitus nikotiininesteiden ja savuttomien nikotiinituotteiden vähittäismyynnistä

-

50 § Tukkumyynnin ilmoituksenvaraisuus

-

52 a § Tupakkatuotteiden ja savuttomien nikotiinituotteiden maustamiseen tarkoitettujen tuotteiden myyntikielto

-

53 § Kielto myydä alaikäiselle

-

58 § Etämyynnin kielto

-

59 § Tullihuutokaupalla myynnin kielto

-

60 § Tukkumyynnin rajoitukset

-

62 § Alaikäisiä koskeva maahantuontikielto

-

63 § Eräiden savuttomien tupakkatuotteiden maahantuontikielto

-

65 § Kielto tuoda maahan etäviestimen välityksellä hankittuja tuotteita

-

66 § Matkustajatuonnin aikarajat

-

67 § Matkustajatuonnin määrälliset rajat

-

74 § Yleiset tupakointikiellot

Savuttomille nikotiinituotteille käyttökiellot ovat tarpeellisia. Savuttomia nikotiinituotteita ei saisi käyttää esimerkiksi koulun pihalla. Savuttomille nikotiinituotteille ehdotetut käyttökiellot, samoin kuin alle 18-vuotiaille ehdotettu hallussapitokielto, voivat parantaa oppilaitosten työntekijöiden sekä muiden aikuisten mahdollisuuksia puuttua alaikäisten savuttomien nikotiinituotteiden käyttöön. Toisaalta on havaittu, että valvonta ja puuttuminen, varsinkin kouluissa, on aiheuttanut haastetta. Opettajat sekä henkilökunta pystyvät puuttumaan tupakointikieltorikkomuksiin koulun alueella, mutta nuuskan käyttö on vaikea havaita kouluissa. Tarkastajakin voi valvonnan yhteydessä huomauttaa asiasta ja antaa kehotuksen, kun näkee nuuskapusseja näkyvillä paikoilla mutta käytännön työssä asiaa ei ole mahdollista hoitaa loppuun. Opettajienkin on vaikea saada esimerkiksi nuuskan käyttö kokonaan loppumaan, ja he kokevat turhauttavana jatkuvan huomauttelun, kun asiaa ei ole sanktioitu.

80 § Tupakointikieltoa koskevat opasteet

-

81 § Tupakointikieltojen toimeenpano

-

90 § Hakemusten ja ilmoitusten käsittelystä perittävät maksut

-

91 § Tupakkalain valvontamaksut

-

94 § Tuotevalvontaa koskevien tietojen tallentaminen ja julkaiseminen

-

97 § Vähittäismyyntiluvan peruuttaminen

-

100 § Myyntikielto

-

109 § Tupakan myyntirikos

-

113 § Tupakointirikkomus

-

117 § Myyntipäällykset

-

118 § Hallussapitokielto

Kaikkien tupakkalain alaisten tuotteiden hallussapitokielto alle 18-vuotiailla koskisi päiväkotien taikka esi- tai perusopetusta, ammatillista koulutusta tai lukio-opetusta antavien oppilaitosten sisä- ja ulkotiloja. Lisäksi tupakkalain alaisten tuotteiden hallussapitokielto koskisi urheiluhallien (esimerkiksi jäähallien) sisätiloja. Valvonnassa on havaittu nuuskapussiongelman erityisesti jäähallien sisätiloissa, joita lapset ja nuoret käyttävät. Hallussapitopykälään olisi hyvä saada myös nikotiinittomien vape-laitteiden käyttöön puuttuminen. Tämä mahdollistaisi kouluissa ja oppilaitoksissa paremmin puuttumisen nikotiinittomien vape-laitteiden käyttöön.

Valvonnan kannalta tuotteiden erottaminen on myös lähes mahdotonta, koska esimerkiksi energianuuska ja savuton nikotiinituote ovat samannäköisiä käytettäessä.

119 § Hävittäminen

-

Voimaantulo

-

Muuta kommentoitavaa?

Tampereen terveydensuojelun mielestä tupakointikieltoja olisi syytä tarkentaa siten, että tupakointikielto koskisi yleisten uimarantojen uimaveden laatuvaatimuksista ja valvonnasta annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (177/2008) (eli ns. EU-uimarantojen) mukaisen määritelmän lisäksi kaikkia yleisiä uimarantoja, eli myös pieniä yleisiä uimarantoja (STM asetus pienten yleisten uimarantojen uimaveden laatuvaatimuksista ja valvonnasta 354/2008). EU-uimarannan tai yleisen uimarannan käsitteet eivät ole kovinkaan tunnettuja. Kaikilla yleisillä uimarannoilla lapset ja nuoret muodostavat huomattavan osan kävijöistä ja näin ollen tupakointi uimarannalla kohdistuu rannan käyttäjiin, uimarannan koosta riippumatta. Tampereen valvontayksikön alueella on 81 uimarantaa, joista 54 on pieniä yleisiä uimarantoja, jotka jäisivät ehdotetun tupakointikiellon ulkopuolelle.

Lisäksi halutaan tuoda esiin asia nykyisen tupakkalain 79 §:n 1. ja 2. momentit, joihin toivotaan muutosta:

"Asuntoyhteisö voi hakea kunnalta tupakointikiellon määräämistä asuntoyhteisön rakennuksen huoneistoihin kuuluville parvekkeille, huoneistojen käytössä oleviin ulkotiloihin ja huoneistojen sisätiloihin. Hakemuksessa tarkoitettujen tilojen haltijoita on kuultava ennen hakemuksen tekemistä.

Kunnan on määrättävä tupakointikielto hakemuksessa tarkoitettuihin tiloihin, jos tiloista voi niiden rakenteiden tai muiden olosuhteiden vuoksi muutoin kuin poikkeuksellisesti kulkeutua tupakansavua toiselle parvekkeelle, toiseen huoneistoon kuuluvan ulkotilan oleskelualueelle tai toisen huoneiston sisätiloihin. Tupakointikielto saadaan määrätä asuinhuoneiston asuintilaan vain, jos savun kulkeutumista ei ole mahdollista rakenteiden korjaamisella tai muuttamisella kohtuudella ehkäistä ja asuintilan haltijalle on ennen kiellon määräämistä varattu mahdollisuus ehkäistä savun kulkeutuminen omilla toimenpiteillään. Asuinhuoneiston asuintilaa koskeva tupakointikielto ei koske sähkösavukkeen käyttämistä."

...tulisi muuttaa seuraavaan asuun:

"Asuntoyhteisö voi määrätä tupakointikiellon yhtiökokouksen yksinkertaisella ääntenemmistöllä asuntoyhteisön rakennuksen huoneistoihin kuuluville parvekkeille, huoneistojen käytössä oleviin ulkotiloihin ja huoneistojen sisätiloihin. Hakemuksessa tarkoitettujen tilojen haltijoita on kuultava ennen hakemuksen tekemistä.

Asuntoyhteisö voi määrätä tupakointikiellon ensimmäisessä momentissa mainittuihin tiloihin, jos tiloista voi niiden rakenteiden tai muiden olosuhteiden vuoksi muutoin kuin poikkeuksellisesti kulkeutua tupakansavua toiselle parvekkeelle, toiseen huoneistoon kuuluvan ulkotilan oleskelualueelle tai toisen huoneiston sisätiloihin. Tupakointikielto saadaan määrätä asuinhuoneiston asuintilaan vain, jos savun kulkeutumista ei ole mahdollista rakenteiden korjaamisella tai muuttamisella kohtuudella ehkäistä ja asuintilan haltijalle on ennen kiellon määräämistä varattu mahdollisuus ehkäistä savun kulkeutuminen omilla toimenpiteillään. Asuinhuoneiston asuintilaa koskeva tupakointikielto ei koske sähkösavukkeen käyttämistä."

Juho Hanna
Tampereen kaupunki / Ympäristöterveys - Terveysturvayksikkö